

v.z.w.
vrienden van

DE ZWARTE PANTER
Hoogstraat 70-74
B 2000 Antwerpen
tel: 0032(0)3-233 13 45
fax: 0032(0)3-231 38 12
www.dezwartepanter.com
galerie@dezwartepanter.be

PANTERNIEUWSJES

Maart - mei 2017

De tentoonstelling **Pjeroo Roobjee** *De wroetelkamer van de kleine laborant* loopt van zondag 19 maart tot en met zondag 7 mei 2017. De vernissage vindt plaats op zaterdag 18 maart tussen 16u00 en 22u00. Inleiding door **Tom Liekens** om 18u00, aansluitend leest Pjeroo Roobjee het gedicht *De wroetelkamer* voor.

Pjeroo Roobjee

De samenwerking tussen de Galerie De Zwarte Panter en Pjeroo Roobjee dateert van het prille begin van de galerie in de Hoogstraat te Antwerpen. In 1970 gaf de kunstenaar de inleiding voor de tentoonstelling GENT AKTUEEL I, met werk van Balder, Frank Liefoghe en Etienne Desmet en één jaar later participeerde Pjeroo samen met deze drie kunstenaars aan de map met zeefdrukken uitgegeven door de galerie. Na deze start volgden in de galerie een reeks individuele tentoonstellingen van Pjeroo Roobjee. Een overzicht:

1975: *Van het Wilde Westen geen nieuws* – ook uitgave map (15 zeefdrukken en teksten)

1989: *Pjeroo Roobjee*

1993: *LiebeSStunden*

1997: *Het Beddeken van de Bloedighen Bruydeghom of Aie, c'est un chauffe-plat!*

2000: *Spraakkunst voor iedereen en boerinnensaus voor allen*

2001: *Retranchement* (zomerwerk/varia)

2006: *Historiettes & Objets de Vertu* (verborgenheden uit het geheime arsenaal des schilders)

Daarnaast organiseerde het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen in 1985 een solotentoonstelling Pjeroo Roobjee, ontving de kunstenaar in 1998 de 48te Arkprijs van het Vrije Woord en werd in 2000 door de Vrienden van de Zwarte Panter het album *Pon-Recce* gepubliceerd met 8 litho's van Fred Bervoets en 8 gedichten van Pjeroo Roobjee. In 2006 verscheen de monografie geschreven door Johan Pas onder de titel *Roobjee.Een ABC* en in 2009 participeerde hij in een tentoonstelling in de galerie met een tapijt gerealiseerd door het Atelier Vera Vermeersch.

De expositie *De wroetelkamer van de kleine laborant* neemt de hele galerie in beslag en toont vooral recent werk maar ook een aantal oudere, zelden of nooit geëxposeerde schilderijen en tekeningen van Pjeroo Roobjee. De titel van de tentoonstelling heeft alles te maken met de bekommernissen, fantasma's en vermommingen van de schilder – zowel deze van zijn jeugdijaren als die van het heden – en verwijst naar het gelijknamige en centrale werk van de expo. Een aparte plek wordt gewijd aan de plein-air olieverfschilderijtjes die in het zuiden van Frankrijk ontstonden. Het zijn in schijn arcadische, vredige en ietwat geïdealiseerde landschappen, doch zal de aandachtige kijker her en der een weinig tragiek en menig psychodramaatje in de penseelvoering ontdekken.

Tijdens de expositie wordt in de galerie de film van **Minske van Wijk** *Goedjongstige demonen* permanent vertoond. Deze film met gastrollen van Lena Zwaenepoel, MUGO, Herman Van den Broecke en Adriaan Raemdonck is een poëtisch essay over de notoire Belgische kunstenaar / schrijver Pjeroo Roobjee.

Naar aanleiding van de tentoonstelling verschijnt een map *De wroetelkamer van de kleine laborant* uitgegeven door Demian in samenwerking met De Vrienden van De Zwarte Panter en deze bibliofiele uitgave wordt voorgesteld tijdens de vernissage. De editie bestaat uit een gedicht, een originele bijgekleurde ets en een handgeschreven *Labonieuwsje* en is gevat in een luxe linnen overslagmap (26x18,5 cm), vormgegeven door Jelle Jespers. Oplage: 25 genummerde en gesigeneerde exemplaren. Prijs: 250 Euro.

HET WILDE WESTEN

Van Buffalo Bill tot Bobbejaan

Deze tentoonstelling in de cc De Warande in Turnhout vertelt het verhaal van het Wilde Westen. Ze toont haar ware geschiedenis, met historische feiten, maar laat ook zien hoe de vele mythen errond groeiden. Het waren die fabels die ook in België razend populair werden. In die mate zelfs dat de clichés van cowboys en indianen tot onze populaire beeldcultuur gingen behoren en de mythe gaandeweg de werkelijkheid verdrong.

Het westen van Amerika werd op het einde van de 19de eeuw omgedoopt tot 'The Wild West'. Het stond niet alleen synoniem voor de vrijheid en overlevingsdrang van de pioniers, maar ook voor de wetteloosheid en het geweld die er heersten. Het Wilde Westen was een onuitputtelijke inspiratiebron voor schrijvers, kunstenaars en filmmakers. Hun geromantiseerde en gedramatiseerde versie had echter weinig te maken met de historische realiteit.

Via de Wild West shows van Buffalo Bill, de Winnetou-boeken van Karl May en later via de razend populaire westernfilms drong het Wilde Westen ook in ons leven binnen. Televisie, speelgoed en strips brachten het tot in de huiskamer. Ook sommige volwassenen 'speelden' cowboy en indiaan en bouwden heuse westerndorpen. Bobbejaan Schoepen had een levenslange belangstelling voor alles wat met de Far West te maken had. Hij koos het als thema voor zijn gekende pretpark.

Naast de vele bijzondere westernobjecten en indiaanse artefacten, beeldverhalen, filmaffiches, naturalia en speelgoed worden ook kunstwerken van een aantal Belgische, Duitse en Amerikaanse kunstenaars in de tentoonstelling verweven. Hun werken weerspiegelen de verschillende manieren waarop het Wilde Westen ook deel uitmaakt van hun wereld. Sommigen putten inspiratie uit hun kinderjaren, anderen verwijzen naar Western films of stripverhalen en interpreteren de talloze stereotypen die daarin worden opgevoerd. Tenslotte zijn er ook nog kunstenaars die de Western iconografie aanwenden om actuele politieke en economische problemen aan te kaarten.

*De tentoonstelling wordt samengesteld door **Frank Herreman** (gewezen-conservator van het Etnografisch Museum van Antwerpen) en kunstenaar **Tom Liekens**.*

Met Tilo Baumgärtel(DL), Fred Bervoets(BE), Guillaume Bijl (BE), Sébastien Bonin (BE), Martha Colburn(VS), Diego Franssens (BE), R.C. Gorman (VS), Tom Liekens (BE), Kylie Manning(VS), Malcolm Morley (VS), Nadia Naveau (BE), Pjeroo Roobjee(BE), Frederic Remington(BE), Fritz Scholder(VS), Sven 't Jolle (BE), Edgard Tytgat (BE), Camiel Van Breedam(BE), Eric Wansart(BE)

Cultuurhuis de Warande

Warandestraat 42

2300 Turnhout

Tentoonstelling van 18 februari tot en met 14 mei

Woensdag tot zondag van 11 tot 17 uur

vrijdag van 11 tot 20 uur

maandag en dinsdag gesloten

De wroetelkamer van de kleine laborant – bibliofiele editie - Pjeroo Roobjee

Op 18 maart om 18u00 wordt het boek voorgesteld tijdens de gelijknamige tentoonstelling in de galerie. **Pjeroo Roobjee** ontvangt het eerste exemplaar en leest het gedicht *Wroetelkamer*. Deze editie bestaat uit een gedicht, een originele bijgekleurde ets en een handgeschreven labonieuwsje en is gevat in een luxe linnen overslagmap (26 op 18,5 cm), vormgegeven door Jelle Jespers. Het is een uitgave van Demian in samenwerking met De vrienden van de Zwarte Panter, met een oplage van 25 genummerde en gesigioneerde exemplaren. Prijs 250 €.
Intekenen kan door te storten op rekeningnummer IBAN BE96 0682 0095 2705.

Goedjongstige demonen - film – Minske van Wijk

Voorstelling op 18 maart van 16 tot 22 uur.

Een poëtische essay over de notoire Belgische kunstenaar / schrijver **Pjeroo Roobjee** (1945).

Door het gebruik van een surrealistische mix van animatie en live action, brengt de filmmaakster Minske van Wijk zijn excentrieke multiversum en provocerende gedachten tot leven. Door middel van een prozatekst, geschreven voor de film, stelt ze Roobjee in de gelegenheid om zowel intieme mijmeringen als stevige uitspraken over zijn leven en werk te uiten. Binnen een fictieve dag uit het leven van Pjeroo Roobjee, verkent het droomachtige decor de oorsprong van zijn kunstenaarschap.

Met gastrollen van Lena Zwaenepoel, MUGO, Herman Van den Broecke en Adriaan Raemdonck. Tekenen in op de Collectors Item (genummerde en gesigioneerde DVD aan de prijs van 15 €) via: productie.minske@gmail.com meer info: www.entr-arte.com en www.dezwartepanter.com
Permanente vertoning tot en met 7 mei in de galerie.

Schilderij kiest kunst - Museum Albert Van Dyck

Nog tot en met 31 maart loopt de tentoonstelling *Schilderij kiest kunst* met werk uit de kunstverzameling van de Provincie Antwerpen. Met onder andere Jan Vanriet, Dr. Hugo Heyrman, Koen van den Broek en Sam Dillemans. Een begeleidende catalogus *Schilderij kiest kunst* is verschenen. Meer informatie: www.schilderij.be/schilderijkiestkunst.

Marleen de Créé. Presentatie dichtbundel *Erbarme dich*

Vrijdag 24 maart om 20 uur presenteren de dichters en Uitgeverij P de dichtbundel *Erbarme dich* bij beelden van Berlinde De Bruyckere in de galerie. Mirjam Devriendt, huisfotografe van De Bruyckere, verzorgde de foto's. De Franse vertaling werd verzorgd door Frans De Haes en de Engelse vertaling door Willem Groenewegen. Johan Van Cauwenberge schreef het voorwoord en leidt de bundel in. Floris De Rycker, theorbist, verzorgt het muzikaal gedeelte. Marleen de Créé leest uit *Erbarme dich* en Uitgever Leo Peeraer overhandigt de eerste exemplaren.

Lucienne Stassaert - *Souvenirs II*

Voorstelling van de dichtbundel op zaterdag 1 april om 20.00 uur in de galerie. Ingrid vander Veken interviewt Lucienne Stassaert die daarna voorleest uit *Souvenirs II*. Uitgever Leo Peeraer overhandigt het eerste exemplaar. [...] *De dag is een ladder. Nu ik niet werk en geen behoefte voel om iets op te doen, blijf ik stilstaan op de onderste trede. Ik durf niet verder te klimmen, zoals iemand met waterrees de sprong in de diepte niet aandurft. Mezelf afleiden met een of ander boek helpt niet meer. Het geruis van de afgelopen tijd tuit in mijn oren. Alleen het schrijven van poëzie zou me kunnen ontvoeren naar een maagdelijke ruimte, even wit als het gelaat van een dode in de sneeuw, tot alles dan opeens ontdooit. [...]*

Kamagurka - *Opgepast werken*

Van 18 maart tot en met 14 mei kan het publiek in de Venetiaanse Gaanderijen op de zeedijk in Oostende een exclusieve tentoonstelling van Kamagurka bezoeken. Het is de eerste keer dat Kamagurka met zo een grote tentoonstelling neerstrijkt in Oostende. De Stad aan Zee met één van haar pronkstukken, de Venetiaanse Gaanderijen, vormt in het voorjaar de thuishaven van de tentoonstelling 'Opgepast werken' van Kamagurka. De tentoonstelling toont een overzicht van verschillende reeksen die de kunstenaar uit Nieuwpoort doorheen zijn carrière heeft gemaakt. De selectie bestaat uit eigen werk met 100 cartoons, 25 grote tekeningen, 60 schilderijen en werk van bevriende kunstenaars

Meer informatie: www.oostendecultuurstad.be.

Jan Declair - *Cultuurcentrum de Spil*

Op zaterdag 22 april om 11u00 opent de tentoonstelling van Jan Declair met een verwelkoming door directeur Dirk Cornelis, toelichting door Ernest Van Buynder, voorzitter Vrienden van het M HKA, act door Pjeroo Roobjee: *Jan Declair of De curieuze manoeuvres van een dartelespeler*. Voorstelling van het foedraal *Griekse kerstkaarten uit Bourgogne* met 5 linsneden van Jan Declair. Deze 20ste jubileumeditie bevat een mijmering van Pjeroo Roobjee omtrent Jan Declairs ziel en is

een uitgave van Emiel Hoorne en Luc Demeester.

De tentoonstelling vanaf 23 april tot en met 14 mei. Open van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 12.00 en van 13.30 tot 20 uur. Zaterdag van 10 tot 12 uur, op zondag van 14 tot 18 u. H. Spilleboutdreef 1, Roeselare. www.despil.be.

Emiel Hoorne - Review 1 [Linoleum] 40 jaar gesneden overzicht | 1967 - 2006

Op zaterdag 22 april om 14u00 opent in 'De Directeurswoning' te Roeselare de tentoonstelling *Review 1* van Emiel Hoorne. Sprekers: Luc Martens, gewezen minister van cultuur, en Ernest Van Buynder, voorzitter Vrienden van het M HKA. *Vanaf 23 april tot en met zondag 21 mei. Open van woensdag tot en met zondag van 14 tot 18 uur.*

Hendrik Consciencestraat 10, Roeselare. www.dedirecteurswoning.be

Fred Bervoets 'Een Wandeling'

Onder deze titel brengt Fred Bervoets een keuze uit zijn rijk oeuvre in de Gasthuiskapel, van 9 april tot en met 14 mei.

De tentoonstelling opent op zondag 9 april om 15.00 u, en is geopend op zaterdag en zondag van 14.00 u tot 18.00 u, en tevens op afspraak.

Info: Cultuurdienst Borgloon, 012 67 36 00 Graethempoort 3

<https://www.facebook.com/arthuisvoorkunst/?fref=ts>

Kunst in Beweging, evoluties van bij ons, in HeadquARTers, Antwerpen.

Op 22 februari werd de expo *Kunst in Beweging* geopend in HeadquARTers, het hoofdkantoor van Katoen Natie. Met o.a.werk van o.a. Fred Bervoets, Jan Cox, Wim Delvoye, Hans Vandekerckhove, Jean Brusselmans en Marcel Broodthaers. In deze tentoonstelling wordt, aan de hand van Belgische kunst uit de collectie van The Phoebus Foundation, een kijk gegeven in onze kunstgeschiedenis, met specifieke aandacht voor de beweegredenen van kunstenaars. Hoe keken kunstenaars van bij ons naar kunst, doorheen de Belgische geschiedenis? De benedenverdieping is in zijn geheel gewijd aan wisseltentoonstellingen van gastkunstenaars. De eerste is Lindert Paulussen. De rondleiding *Kunst in Beweging* in de gangen van het kantoorgebouw is uitsluitend mogelijk met gids, ná 17u en op zaterdag tussen 10u en 14u.

U kunt zich als individu of als groep aanmelden via www.headquarters-katoennatie.com. Toegang inclusief gids: €12 per persoon (open inschrijving) of €150 per groep van max 15 personen.

Herman Selleslags (BE, °1938) is een van de bekendste fotografen van België. In 2015 schonk hij zijn archief en dat van zijn vader Rik aan het FOMU. In een halve eeuw tijd heeft Selleslags een magistraal fotoarchief opgebouwd. Honderdduizenden foto's, glasplaten, dia's, negatieven, persprints, agenda's, contactvellen en camera's verhuizen naar de depots van het FOMU. De talrijke archiefdozen staan letterlijk en figuurlijk centraal in de tentoonstelling *Selleslags pakt uit*. – www.FOMU.be Fotomuseum Antwerpen

Nick Andrews - Premie, Vrienden van de Zwarte Panter 2017

De premie van Nick Andrews *Recollections*, een litho in een oplage van 60 exemplaren, is beschikbaar in de galerie. Men kan de premie bekomen door storting van € 250,- op rekening: IBAN BE96 0682 00952705 van de Vrienden van de Zwarte Panter.

Pelgrimstafel

De Pelgrimstafel die plaats vindt als jaarlijkse traditie in de galerie op Witte Donderdag 13 april kan bezocht worden tussen 10u00 en 18u00.

De tentoonstelling van Pjeroo Roobjee is gesloten op donderdag 13 en vrijdag 14 april. Meer informatie www.stjulianus.be.

Erfgoeddag

Tijdens de Erfgoeddag op zondag 23 april zal de galerie te bezichtigen zijn tussen 10u00 en 18u00. Meer informatie: www.erfgoeddag.be